

Савенко Т. Д., к. філол. н., доцентка

Національна академія статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)

Савенко О. М., заслужений журналіст України, доцент

Національний університет біоресурсів та природокористування (Київ,

Україна)

ДИНАМІКА ТА ЕТАПИ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОЇ МОВНОЇ ГРУПИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПІДГОТОВЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Вступ. У педагогічній літературі успішність навчання студентів у виші перебуває у прямій залежності від системи стосунків у навчальній групі, зокрема, від ступеня групової згуртованості, під якою розуміється ціннісно-орієнтаційна єдність. Становлення взаємостосунків у групі інофонів, перетворення дифузного зібрання студентів у навчальний колектив, форми взаємодії викладача і слухачів у процесі спілкування на заняттях – ці проблеми становлять предмет особливої уваги педагогів, які працюють з іноземними студентами.

Мета роботи. Проблему первинного колективотворення слід розглядати неодмінно спираючись насамперед на роботи соціологів, соціальних психологів, етнологів-міжнародників і педагогів, в яких досліджуються типології малих груп, їхні соціальні та психологічні параметри, принципові відмінності колективу залежно від національної приналежності, традицій, звичаїв, норм і правил, притаманних різним країнам, представники яких наразі зібрані в одну групу.

Матеріали і методи. З цього погляду важливим є процес початкового формування адміністрацією вишу персонального складу навчальної групи, яка у багатьох випадках зосереджена передовсім на досягненні кількісних показників наповнюваності групи і яка часто зовсім не зважає на расово-етнічні, культурні і національні особливості студентів,

що виявилися випадково зібраними в одну групу методом дифузного відбору. Зasadничою ж установкою (настановою) при формуванні навчальної мовної групи зазвичай є підхід до неї як до організаційно-адміністративної одиниці, існування якої обмежене у часі, склад якої є відносно стабільним, тому всі її члени швидко пізнають одне одного, взаємоставляються як до колег, оскільки мають головну спільну мету – отримання знань, навичок і вмінь.

Результати і обговорення. Справді, навчальна група українських студентів становить собою живий соціальний організм і, спираючись на базові, фундаментальні світоглядні і національні підвалини, має умовно такі рівні розвитку: номінальна група, група-асоціація, група-кооперація, міні-колектив. Навчальна ж мовна група іноземних студентів багато в чому визначається в залежності саме від того, за яким принципом вона сформована, які саме чинники і складові покладені в основу формування групи: регіональний, національний чи інтернаціональний, номінальний чи т.з. «дифузний»; група-кооперація чи група-асоціація, яка має офіційну структуру, але ще не діє як єдине ціле. В останньому випадку діяльність членів групи має індивідуальний характер. Якщо склад групи не змінюється до кінця навчального року й адаптація групи в цілому до умов навчальної діяльності відбувалася успішно, то можна говорити про її перетворення у групу-кооперацію, в якій співпраця, взаємодія членів групи створюють груповий досвід спілкування, підготовленість до певного виду діяльності. І хоча така група не відрізняється високим рівнем психологічної єдності, багато зв'язків не усталені, достатньо не закріплені, у ній помітно проявляється взаєморозуміння й існує чітка система відповідальної залежності.

Тому у I семестрі групу підготовчого факультету ще не можна вважати колективом, оскільки показником її психологічної єдності є емоційна складова, а інтелектуальна ще не сформувалася і не визначена. Відносно спокійне середовище у групах на початку навчального року

пояснюється цілою низкою причин – передовсім процесом налаштування. Виникнення конфліктних ситуацій, зниження навчальної дисципліни, послаблення самоконтролю проявляється на певному етапі навчання, якщо студент або не розуміє, або не сприймає систему цінностей, правил поведінки у новому середовищі, при цьому клімат у групі не є для нього стимулом впливу. Частіше це спостерігається у II семестрі, коли у практичній діяльності попередньо здобутий досвід уже набуває рис спадковості. А оскільки спадковість наразі ми розглядаємо як опору на пройдене для наступного розвитку знань, умінь і навичок, то й установлення різноманітних зв'язків не лише між новими, але й попередньо набутими знаннями, сприймається як елементи цілісної системи, котра має спіралевидний характер. Багатолітній досвід викладацької практики дає підстави і право стверджувати, що у випадку з різними дисциплінами підготовчого факультету необхідно дотримуватися виключно наступального розвитку і динамічного збільшення навантаження. Лише у такому разі можливо буде досягти забезпечення спадковості знань і накопичення отриманого досвіду як у змістовому, так і в функціональному аспектах на всіх етапах навчання, а при мовному навчанні – у всіх концентах.

Висновки. Аналіз динаміки розвитку навчальних груп необхідно здійснювати постійно, оскільки саме це дозволяє уточнити можливості викладача-мовника під час проведення навчально-виховної і лінгво-країнознавчої роботи на підготовчому факультеті. Для простеження динаміки розвитку навчальних груп при проведенні цього аналізу викладач повинен враховувати такі параметри як: час формування групи; її етнічний склад; індивідуальний рівень загальноосвітньої підготовки студентів; середній рівень загальноосвітньої підготовки групи; індивідуальний та колективний рівень готовності до сприймання та освоєння нового навчального матеріалу; загальна готовність до навчальної діяльності, тощо. За умов дотримання даних рекомендацій негативні фактори, які впливають

на успішність як групи в цілому, так і кожного студента, мають тенденцію поступово, але невпинно зменшуватися і знижуватися.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Варій М. Й. Психологія особистості : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
2. Гребенюк Н. Д. Посібник до вивчення курсу «Педагогічна психологія». Д.: РВВ ДНУ, 2014. 56с.
3. Інформаційно-комунікативні технології для якісної сучасної освіти. Метод. посібник / Ред. Вербицька П., Лучинська А., Магерський І., Педан-Слепухіна О. Львів, 2016. 178 с.
4. Педагогічна майстерність: виклики ХХІ сторіччя : навч.-метод. посіб. / автори-упоряд. : В.В. Зелюк, Н.І.Білик, Т.А. Устименко. Полтава: АСМІ, 2013. 456 с.
5. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с.